

Prevenција: „PODRŠKA- ja anje zaštitnih imbenika pojedinca, obitelji, zajednice“

Provoditelj: udruga MoSt

Godina provedbe: 2019

Kratki opis programa

Projekt je sveobuhvatnim, neposrednim aktivnostima indicirane prevencije usmjeren ja anju zaštitnih imbenika pojedinca, obitelji i zajednice, sa ciljem prevencije rizi nih i ovisni kih ponašanja kod djece i mladih s problemima u ponašanju.

Sažetak programa

CILJ projekta je suzbijanje i sprje avanje ovisnosti i rizi nih ponašanja djece i mladih s problemima u ponašanju u zajednici, osnaživanje njihovih obitelji te ja anje zaštitnih imbenika pojedinca, obitelji i zajednice.

METODE RADA su individualno savjetovanje temeljeno na kognitivno-bihevioralnoj i realitetnoj terapiji, tretmanske grupe za djecu i mlade s problemima u ponašanju temeljene na iskustvenom radu i aktivnoj participaciji djece, zajedni ke grupne radionice za djecu i mlade s problemima u ponašanju i njihove roditelje, trening za roditelje sa ciljem stjecanja znanja i vještina o pozitivnom roditeljstvu i ja anju zaštitnih imbenika unutar obitelji, grupna supervizija za stru njake, suradnja s nadležnim institucijama putem sastanaka i telefonskih kontakata.

U provo enje aktivnosti pomo u u enju i radno-okupacijske radionice sudjeluju i volonteri vršnjaci pomaga i, koji su projektom obuhva eni psihologijskim testiranjem, edukacijama, sastancima i supervizijama, sa ciljem podrške i njihovog osnaživanja.

Projekt uklju uje i javne kampanje prevencije ovisnosti i promociju zaštitnih imbenika pojedinca, obitelji i zajednice izradom i promocijom plakata s preventivnim porukama u koju su uklju ena djeca i mladi, obilježavanje Me unarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama organizacijom predavanja „Što roditelji trebaju znati o kockanju“ i javnu kampanju u Mjesecu borbe protiv ovisnosti putem društvenih mreža.

Ciljane skupine: djeca i mladi s problemima u ponašanju i njihovi roditelji/skrbnici, volonteri vršnjaci pomaga i, lokalna zajednica.

Provoditelji: Stru njaci udruge MoSt i Centra za socijalnu skrb Split.

Projektne aktivnosti usmjerene su ja anju zaštitnih imbenika kod djece i mladih s problemima u ponašanju ali i stvaranju mreže podrške ja anjem roditeljskih vještina i suradnjom sa svim relevantnim dionicima, kao i edukaciji i senzibilizaciji javnosti o zaštitnim faktorima u prevenciji ovisnosti, rizi nih ponašanja i promociji mentalnog zdravlja.

Ovakav, sveobuhvatan pristup pojedincu i njegovoj obitelji, koji se temelji na konceptu rizi nih i zaštitnih imbenika, pokazao se uspješnom prevencijskom intervencijom.

Fundamentalni dio projekta koji se odnosi na: savjetovanje obitelji i djece i mladih u riziku i rizi nog ponašanja, pomo u u enju, uklju ivanje djece i mladih u radno-okupacijske aktivnosti i radionice ja anja osobnih i socijalnih vještina, te uklju ivanje mladih vršnjaka pomaga au rad s djecom i mladima u riziku, evaluiran je internim i vanjskim evaluacijama (Edukacijsko rehabilitacijski fakultet. Sveu ilišta u Zagrebu, evaluaciju provela 2003. i 2007.g dr.sc. Antonija Žižak i doc.dr.sc. Dejana Bouillet, Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži i Povjerenstvo Vlade RH za

prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih; Map Savjetovanja, Marina Škrabalo 2011.g te Edukacijsko rehabilitacijski fakultet. Sveučilišta u Zagrebu dr.sc. Valentina Kranželi, 2014. g.)

1. Županije provedbe

Splitsko-dalmatinska

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 01.09.2018

Datum završetka: 31.08.2019

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

da

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

Centar za socijalnu skrb Split

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provođenju istog ili sličnih programa

Mjesto provedbe programa: Splitsko-dalmatinska županija, grad Split

Godina u kojoj se program provodio: 2018.

Broj obuhvaćenih korisnika: 224

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet:

7. Razina preventivnih intervencija

Indicirana

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Obitelj

9. Rizici i zaštitni mehanizmi na koje program cilja

Rizici i mehanizmi: Individualni mehanizmi: povučenost, sramežljivost, agresivno i impulzivno

ponašanje, loše akademsko postignuće, povezanost s delinkventnim vršnjacima, nedovoljno razvijene socijalne vještine.

Obiteljski mehanizmi: nedostatan i loš nadzor roditelja, izloženost

korištenju sredstava ovisnosti od strane roditelja ili braće/sestara; loši obiteljski odnosi, obiteljske nepovoljne okolnosti i loša ekonomska situacija, sukobi, zanemarivanje, djeca roditelja ovisnika, sukobni razvodi, obiteljska povijest visokorizicnog ponašanja, neadekvatna ponašanja roditelja kao modela.

Školski mehanizmi: školski neuspjeh, siromašno akademsko postignuće, disciplinski problemi, nedostatna privrženost školi, pozitivni odnosi s vršnjacima.

Mehanizmi u zajednici: nedostatak akademskih i/ili rekreacijskih programa za djecu i mlade u izvanškolskom vremenu

Zaštitni mehanizmi: individualni mehanizmi: socijalne kompetencije, kontrola impulsa, sposobnost za prilagodbu i oporavak.

Obiteljski mehanizmi: obiteljska kohezija unutar obitelji, briga i

podrška, roditeljski nadzor, dobre roditeljske vještine, jasna pravila u obitelji.

Mehanizmi u školi: akademsko postignuće.

Mehanizmi u zajednici: dosljedne i jasne norme i poruke u zajednici koje podupiru nekorištenje sredstava ovisnosti

10. Procjena potreba

Na in provedbe: Analiza potreba provedena je sveobuhvatno, iz više izvora i to:

- nacionalno zakonodavstvo i međunarodni dokumenti i konvencije, prvenstveno Nacionalna strategija suzbijanja zlouporabe droga za 2012- 2017., Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga 2015.-2017., Nacionalni programi djelovanja za mlade, Konvencija o ljudskim pravima i Konvencija o pravima djeteta
- epidemiološke studije o konzumaciji droga, rizičnim ponašanjima, empirijska istraživanja
- suvremena znanstvena i empirijska istraživanja iz preventivnih znanosti, posebno koncept rizičnih i zaštitnih mehanizama,
- suvremena teorijska saznanja iz područja psihologije, socijalne i obiteljske pedagogije,
- koncept vršnjačke pomoći i u radu s djecom i mladima u riziku
- 20-godišnje kliničko iskustvo udruge MoSt u radu s djecom i mladima u riziku i njihovim obiteljima (među ostalim djeca i mladi konzumenti opojnih sredstava, mladi s ovisnim ponašanjima).

Očekivani rezultati: Sve projektne aktivnosti posredno i neposredno doprinose prevenciji rizičnih ponašanja djece i mladih, te prevenciji ovisnosti u lokalnoj zajednici.

Po završetku projekta očekujemo konkretne, mjerljive rezultate i to:

- U individualno savjetovanje uključeno 50 djece i mladih s problemima u ponašanju (eksternalizirani i internalizirani poremećaji). U individualno savjetovanje i/ili savjetovanje u paru uključeno 50 roditelja djece i mladih s problemima u ponašanju.
- U tretmanske grupe uključeno 15 djece i mladih s problemima u ponašanju. Održano sveukupno 12 grupnih radionica. Provedeno psihologijsko testiranje prije provedbe tretmanskih grupa i po završetku tretmanskih grupa. Kao kontrolna skupina, testirano 15 djece i mladih koji nisu polaznici tretmanske grupe.
- U zajedničke grupne radionice uključeno 30 djece i mladih te 30 njihovih roditelja i to u 3 seta zajedničkih radionica (kreativna, filmska i debata)
- U radno-okupacijske radionice i pomoć u učenju uključeno 50 djece i mladih s problemima u ponašanju
- Uključeno 50 roditelja djece i mladih u trening za roditelje; provedeno 10 radionica
- Testirano 30 djece i mladih s problemima u ponašanju na početku uključivanja u projektne aktivnosti i nakon 6 mjeseci od uključivanja u projektne aktivnosti
- Održano 5 supervizija za stručnjake udruge MoSt koji su u direktnom radu s korisnicima
- Uključeno 30 volontera vršnjaka pomagača u pomoć u učenju i radno-okupacijske aktivnosti za djecu i mlade s problemima u ponašanju
- Održano 9 edukativnih radionica i predavanja za 30 vršnjaka pomagača kao i 9 supervizijskih susreta i 20 sastanaka
- Potpisano 30 volonterskih ugovora
- održan 1 sastanak sa partnerskom organizacijom CZSS u svrhu uključivanja partnera u preventivnu javnu kampanju
- održane 2 fokus grupe sa minimalno 10 djece i mladih s problemima u ponašanju s ciljem definiranja preventivnih poruka na plakatima
- održan 1 sastanak sa minimalno 10 djece s problemima u ponašanju i grafičkog dizajnera s ciljem osmišljavanja vizualnog identiteta plakata
- Izrađena (u 100 primjeraka) i diseminirana 2 plakata s preventivnim porukama i to na društvenim mrežama Udruge i u svim relevantnim institucijama
- Održano jedno javno predavanje na temu ovisnosti
- Redovito ažurirana mrežna stranica problemiuponasanju.info

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 52

12. Ciljevi programa

Opis: Opisi cilja projekta je suzbijanje i sprječavanje ovisnosti i rizičnih ponašanja djece i mladih u zajednici, osnaživanje obitelji u riziku te jačanje zaštitnih mehanizama pojedinca, obitelji i zajednice.

Specifični: a) Osnaživanje djece i mladih s problemima u ponašanju i njihovih obitelji kroz psihosocijalnu podršku, te

unaprje enje njihovih znanja i vještina vezano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti

b) Organiziranje vršnja ke pomo i kao oblik prevencije ovisnosti i drugih rizi nih ponašanja, te afirmacija i promocija zdravih stilova življenja

c) Educiranje i senzibiliziranje javnosti o rizi nim ponašanjima djece i mladih te promociji zaštitnih faktora u prevenciji ovisnosti i rizi nih ponašanja

13. Ciljana skupina

Op a populacija, Osnovna škola, Srednja škola, Odrasli, Obitelj / roditelji

14. Korisnici programa

Opis korisnika: 1. Djeca i mladi s problemima u ponašanju u razli ite aktivnosti psihosocijalne podrške uklju eno ukupno 97 djece i mladih; od toga 49 dje aka i 48 djevoj ica.

Prosje na dob djece i mladih uklju enih u program je 15,35 godina. Po mjestu stanovanja 85 djece i mladih je iz Splita, 2 iz Srinjina, 2 iz Strožanca, 2 iz Kaštel Novog, 1 iz Kaštel Starog, 1 iz Kaštel Štafilia, 1 iz Sinja, 1 s Bra a, 1 iz Trilja i 1 iz Stobre a.

Prema na inu uklju ivanja, najve i broj djece i mladih, i to njih 47,5% uklju eno je u program na inicijativu njihovih roditelja/skrbnika. 26% djece i mladih uklju eno je od strane Centra za socijalnu skrb. Od strane osnovnih i srednjih škola uklju eno je 17,5%, 2% od strane Poliklinike za rehabilitaciju osoba sa smetnjama u razvoju, 1% od strane savjetovaništa Lanterna, 2% od strane Filozofskog fakulteta u Splitu, 1% od strane dje jeg vrti a Radost, 1% od strane Filozofskog fakulteta u Zadru, 1% od strane Centra za pružanje usluga u zajednici Split i 1% od strane Dje jeg doma Maestral.

Djeca i mladi uklju eni u program manifestiraju razli ite oblike rizi nih ponašanja (neopravdano izostajanje s nastave, neizvršavanje školskih obaveza, kršenje pravila u ku i i školi, povu enost, nezainteresiranost za vršnjake, pretežno tužno raspoloženje, eksperimentiranje s cigaretama, alkoholom i psihoaktivnim drogama, suprotstavljanje autoritetu i sl.), teško a u ponašanju (bježanje iz ku e i škole, socijalna izoliranost, ve i disciplinski problemi u školi i sl.) i poreme aja u ponašanju (konzumiranje droga i alkohola, razvijene ponašajne ovisnosti, anksiozni poreme aji, opsesivno kompulzivni poreme aj, razvijene fobije i strahovi, napuštanje škole i sl.). Ve i dio djece i mladih iskazuje potrebu za pomo i i podrškom u savladavanju školskog gradiva i razvijanju vještina u enja i pam enja, te za ja anjem samopouzdanja i samopoštovanja i razvijanjem razli itih socijalnih i životnih vještina (kontrola impulzivnog ponašanja, rješavanje problema, prepoznavanje vlastitih emocija, asertivnost, odupiranje vršnja kom pritisku i sl.).

2. Roditelji djece i mladih s problemima u ponašanju; uklju eno ukupno 89 nositelja roditeljske odgovornosti - roditelja ili skrbnika djece, od kojih je 18 o eva (20%) i 71 žena (majke, bake, udomiteljice) – 80%. Od ukupno 89 roditelja ili skrbnika, 82 ih je bilo uklju eno u individualno savjetovanje, a 40 ih se uklju ilo na trening za roditelje.

Gotovo 50% djece i mladih uklju eno je u program na inicijativu svojih roditelja ili drugih osoba iz obitelji koje brinu o njima. Roditelji i skrbnici djece s problemima u ponašanju izražavaju poteško e u odgoju (loša komunikacija s djetetom, korištenje neadekvatnih odgojnih postupaka itd.) i/ili partnerskom odnosu (neuskla enost u odgojnim postupcima, neadekvatna komunikacija s partnerom, konfliktni razvodi) te se suo avaju s otežavaju im osobnim ili obiteljskim okolnostima (gubitak lana obitelji, obiteljski konflikti, lan/ lanovi obitelji su na izdržavanju zatvorske kazne ili na lije enju od ovisnosti itd.).

3. Volonteri - vršnjaci pomaga i; uklju eno ukupno 32 volontera vršnjaka pomaga a, od toga 24 djevojke (75%) i 8 mladi a (25%). Volonteri su najve im dijelom studenti fakulteta humanisti kih i prirodoslovno-tehni kih usmjerenja ili nastavnici. Od ukupno 32 volontera, 16 volontera je ve bilo aktivno u programu, a 16 novih volontera je uklju eno nakon objavljenih poziva za volontere. Volonteri su tijekom izvještajnog razdoblja odradili ukupno 1779 sati volonterskog rada.

4. Lokalna zajednica; op a populacija i djeca i mladi u zajednici su tijekom izvještajnog razdoblja pratili objave na facebook stranici udruge MoSt. Pozive za volontere, promociju kampanje „Nisam problem, imam problem“ Centra GriG, objavu preventivnog plakata u Mjesecu borbe protiv ovisnosti, objavu o dodjeli zahvalnica volonterima godine, objavu o kampanji za sigurno igranje igara Hrabrog telefona i aplikaciji NZZJZ SDŽ o emocionalnoj pismenosti, te

obilježavanje Dana sigurnosti na internetu, vidjelo je 30 428 korisnika Facebooka, a 1 094 je reagiralo, komentiralo ili podijelilo na svojim stranicama.

Broj korisnika na godišnjoj bazi: 218

15. Metode korištene u programu

Savjetovanje, Predavanje, Radionica, Medijska kampanja

16. Program je evaluiran

da

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa i uinka

18. Metoda evaluacije

Vrednovanje postignu a rezultata projektnih ciljeva radit e se na dvije razine: kvalitativna i kvantitativna razina mjerenja.

Kvantitativni pokazatelji koji govore o obuhvatu korisnika i broju realiziranih aktivnosti koje doprinose ostvarenju cilja su:

broj djece i mladih uklju enih u individualno savjetovanje, broj roditelja uklju enih u individualno savjetovanje i/ili u paru, broj djece i mladih uklju enih u tretmanske grupe, broj djece i roditelja uklju enih u zajedni ke radionice, broj djece i mladih uklju enih u radno-okupacijske aktivnosti i pomo u u enju, broj roditelja uklju enih u trening za roditelje, broj djece uklju enih u evaluaciju korištenih intervencija, vrsta/na in uklju ivanja korisnika u program (samoinicijativno, stru no pedagoške službe škola, CZSS, ODO i drugo), broj uklju enih volontera, broj volontera uklju enih u edukacije, broj volontera uklju enih u supervizije, broj volontera uklju enih u sastanke, broj ostvarenih kontakata sastanaka sa partnerima, broj fokus grupa za djecu i mlade koji sudjeluju u izradi plakata, broj pregleda plakata društvenim mrežama, broj medijskih istupa i objavljenih tekstova na stranici problemiuponasanju.info., statisti ki rezultati obrade psihologijskog testa kojeg e ispuniti djeca i mladi s problemima u ponašanju na po etku i na kraju tretmanskih grupa (BYI-II Beck Youth Inventory), statisti ki rezultati obrade psihologijskog testa (BYI-II Beck Youth Inventory) kojeg e ispuniti djeca i mladi s problemima u ponašanju pri uklju ivanju u projektne aktivnosti i nakon 6 mjeseci od uklju ivanja u projektne aktivnosti.

Kvalitativni pokazatelji koji govore o postignutim promjenama su : feedback djece i mladih (upitnik, izjave, fokus grupe), feedback roditelja (upitnik, izjave), feedback volontera (upitnik, izjave), feedback partnerske institucije (upitnik, izjave).

19. Evaluatori

Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije

Najvažniji rezultati evaluacije:

- ukupno 97 djece i mladih i 89 roditelja uklju eno u psihosocijalni tretman;
- 47 djece i mladih uklju eno u radno – okupacijske radionice; 65 djece i mladih uklju eno u pomo u u enju;
- 13 djece uklju eno u ciklus radionica u okviru tretmanskih grupa;
- 47,5% djece uklju eno je na vlastitu inicijativu i/ili na inicijativu njihovih roditelja/skrbnika. 26% djece i mladih uklju eni su od strane partnera-Centra za socijalnu skrb. Od strane osnovnih i srednju škola uklju eno je 17,5% djece, a 9% djece i mladih uklju eno je od strane drugih institucija,
- 32 mladih volontera vršnjaka pomoga a bilo je uklju eno u provo enje aktivnosti;
- 14 djece testirano je u dvije vremenske to ke Beckovim inventarom za mlade (BYI-II). Statisti kom obradom

rezultata dobivena je razlika u prvom i drugom mjerenju i to na subskalama samopoimanje, anksioznost, depresivnost i ljutnja. Djeca uključena u program izvještavaju o većem samopoimanju i manjoj anksioznosti, depresivnosti i ljutnji.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokalnoj razini

Promoviran: da

Sadržaj i tijek kampanje: Medijsku kampanju su osmislila djeca i mladi s problemima u ponašanju nakon fokus grupa na temu ovisnosti o internetu, zajedno s djelatnicama udruge MoSt i Centra za socijalnu skrb Split, i uz pomoć grafologa i dizajnera. Osmišljen, tiskan i distribuiran jedan plakat s preventivnim porukama koji je dao uvid u perspektivu korisnika i specifične potrebe djece i mladih na koje lokalna zajednica može odgovoriti kvalitetnim programima i uslugama koji je objavljen na društvenim mrežama Udruge, uz popratni tekst o rezultatima istraživanja „Navike korištenja interneta kod učenika osnovnih i srednjih škola u Splitsko-dalmatinskoj županiji“ Nastavnog zavoda za javno zdravstvo i rezultatima provedenih fokus grupa s djecom.

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provedenja (HRK)

148.680,00kn

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK):

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK): 148.680,00

Drugi izvori (HRK):